

Interpellationssvar

Ärende nr 3

2023-11-20

Interpellationssvar angående – Interpellation av Pär Gustafsson (L) till kommunstyrelsens ordförande angående stadsrevisionens rapport om hedersrelaterat våld och förtryck

1. Vilka åtgärder avser du att vidta för att komma till rätta med de problem som Stadsrevisionens granskning lyfter fram?

Jag vill börja med att tacka Pär Gustafsson för denna interpellation om stadens arbete mot hedersförtryck och hedersvåld. Det handlar om vår tids största frihetsfråga skriver du – och jag kan inte annat än att hålla med. I denna fråga råder inga politiska motsättningar. Alla partier i kommunfullmäktige står enade i att fördöma hedersförtrycket och står enade i att agera för att stoppa det. Detta är inte en fråga som tjänar på politisk splittring. Det handlar om grundläggande skydd för människors rättigheter, liv och hälsa.

Utifrån granskningen avser jag och styret att agera – framför allt mot den bristande följsamheten mot fattade beslut som revisionen uppmärksammar. Som interpellanten lyfter har en rad beslut om åtgärder fattats i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige av våra partier gemensamt. Det är inte planer och program det är brist på utan hörsamhet. Här måste vi agera, och jag hoppas vi kan fortsätta göra det i bred politisk enighet. Det handlar både om ökad kunskap och kompetens men också om att felaktigt beteende ska bestraffas och få konsekvenser.

I grundskolenämnden beslutades i september om åtgärder för att barn inte ska föras ut ur landet. I skolan sker nu därför en uppstramning av gällande regler kring att orosanmäla, polisanmäla och förelägga föräldrar vid vite. Anmälan ska också ske till Försäkringskassan och Skatteverket för att komma åt föräldrar som för bort barn men utnyttjar systemen för egen ekonomisk vinning.

I grundskolenämnden har vi också samlat partierna brett för att förvaltningen omedelbart ska genomföra åtgärder för att motverka hedersförtryck i skolan med anledning av revisionens rapport.

Vi avser även att stärka rutiner för rekrytering och gentemot personal om vilka normer och värden de är förbundna att upprätthålla i sin tjänsteutövning. Stadens personal måste stärkas i att identifiera, uppmärksamma och agera mot kollegor som ger uttryck för odemokratiska uppfattningar och hedersnormer.

2. Varför har ni sagt nej till initiativ och förslag som skulle kunna bidra till att bättre hjälpa utsatta barn och unga?

Stadsrevisionen lyfter i sin rapport att de insatser och åtgärder som stadens beslutet inte alltid fungerar i praktiken. I verksamheterna tar det ibland stopp. Det handlar om kompetensbrist men också, tyvärr, om att vi har anställda i staden som upprätthåller hedersnormer och motarbetar åtgärderna. Problemet är alltså inte främst att vi saknar planer, program eller politiska initiativ på fullmäktige-nivå. Jag har inte uppfattat de initiativ ni lagt som inriktade mot konkreta lösningar på lokal nivå utan att de mer varit inriktade mot mer av det vi redan gjort på övergripande nivå.

Det är min bestämda uppfattning att för att komma åt hedersförtrycket måste krafttag tas på lokal nivå, på äldreboendet, på skolan, på förskolan, på fritidsgården. Konkret handlar det om att enhetschefer och rektorer ska våga agera vid misstanke om att personal inte delar stadens värdegrund. Personer som upprätthåller hedersnormer i sitt arbete inom staden ska inte arbeta här.

Men det handlar även om att komma åt segregationen som utgör grogrund för hedersförtrycket. Homogena miljöer bidrar till socialt gruppträck som begränsar friheten. Barn ska inte känna sig tvingade att bära religiös klädsel oavsett om det är utifrån föräldrars tvång eller utifrån socialt tvång i skolan och på fritiden av rädsla att bryta mot outtalade klädkoder.

Blandade elevgrupper utifrån etnicitet och religion visar barn på en mångfald av uttryck och identiteter. Det ger större chanser till frihet. Det är därför vi motsätter oss religiösa skolor och förskolor och den marknadsstyrning som just nu cementerar etnisk och religiös segregation i Göteborg.

Jonas Attenius (S)

Handling 2023 nr 182

Interpellation av Pär Gustafsson (L) till kommunstyrelsens ordförande angående stadsrevisionens rapport om arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck

Nyligen presenterade stadsrevisionen rapporten Granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Syftet med granskningen har varit att bedöma om ansvariga nämnden bedriver ett ändamålsenligt arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck kopplat till barn och unga. Rapporten är nersläende. Revisionen konstaterar att arbetet inte fungerar i praktiken. Personal har inte den kompetens som de behöver och att det innebär en stor risk att barn och unga inte får det stöd de har rätt till. Få orosanmälningar förstärker den uppfattningen. Vidare, och kanske mest anmärkningsvärt i granskningen, är att det har framkommit uppgifter i granskningen att personal upprätthåller hedersnormer och därmed inskränker barn och ungas fri- och rättigheter. Det kan jämföras med kommunala vakter som upprätthåller förtrycket, något som borde vara fullständigt oacceptabelt. Det innebär även att en tystnadskultur breder ut sig. Enligt rapporten ska detta förekomma såväl inom förskoleförvaltningen som inom socialförvaltningarna.

Att bryta det hedersrelaterade förtrycket är en av vår tids största frihetsfrågor. Tiotusentals människor, främst flickor och kvinnor men även pojkar och män, övervakas i detalj av sin familj och släkt. Påtvingade äktenskap, misshandel och mord är verklighet. Kultur och tradition är aldrig, och kan inte vara, en ursäkt för förtryck. Det hedersrelaterade förtrycket börjar ofta tidigt. Därför är det helt centralt att det systematiska arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck fungerar i förskola och skola.

Flera kartläggningar och åtgärder har vidtagits de senaste åren för att stärka stadens arbete. Det har varit en början på ett viktigt arbete. Men det har samtidigt varit uppenbart att mer behöver göras. Bara under det senaste året har flera initiativ lyfts i frågan, men det är förslag som den rödgröna ledningen har röstat ner. Stadsrevisionens granskning vittnar tydligt på behovet att göra mer. För det som pågår är en kränkning av barns mänskliga rättigheter, där deras frihet tas ifrån dem och där många av de utsatta barnen inte får den hjälp de behöver från samhället.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Vilka åtgärder avser du att vidta för att komma till rätta med de problem som Stadsrevisionens granskning lyfter fram?
2. Varför har ni sagt nej till initiativ och förslag som skulle kunna bidra till att bättre hjälpa utsatta barn och unga?

Pär Gustafsson (L)